

Jaarverslag 2020

Weidevogelbeschermgroep "Binnenveld-West"

De Wulp

De Kievit

De Scholekster

De Grutto

Eieren, daar is het eerst en vooral om te doen.

Inhoud	2
Voorwoord	3
1. Inleiding	4
2. Het weidevogelseizoen 2020 verhalen uit de praktijk	5
2.1 Een smeug verhaal over mest	5
2.2 De Scholekster bij Zorgboerderij De Schutse	7
2.3 Het dakje van Gerrit van de Scheur	7
2.4 Een nat voetje halen	8
2.5 De Wulp in het land van Gijsbert Roosenboom, gespaard door maaien na 1 juni	8
2.6 Drie in één bij Gerard van Laar	9
2.7 Grutto alarm in perceel van Cornelis van de Westering, uitstel maaien tot 15 juni	9
2.8 Weidevogelexcursie digitaal	9
3. Resultaten	11
3.1 Resultaten weidevogelseizoen 2020 WBO en WBW	11
3.2 Resultaten WBW in beeld	13
3.3 Resultaten WBW werkgebied en aansluitende Achterbergse Hooilanden in tabel	13
3.4 Resultaten in boerennatuurblok van 24 ha	14
3.5 Resultaten per locatie Binnenveld West	15
4. Intermezzo, met toelichting op hoofdstuk 5 “Compleet Binnenveld”	17
5. Een compleet Binnenveld	17
5.1 Het Binnenveld kent vele kanten, wie neemt de regie?	17
5.2 Twee nieuwe plannen	18
5.2.1. Plan 1; Inrichtingsplan van Staatsbosbeheer voor de Achterbergse hooilanden	18
5.2.2. Plan 2; Agrarisch natuurbeheer en weidevogels in het Binnenveld	22
5.3 Uitzoomen, observatie en creativiteit	24
6. Het bestaande legselbeheer iets uitbreiden met meer mogelijkheden voor kuikenland	28
6.1 Legselbeheer	28
6.2 Kuikenland	28
6.3 De pakketten voor grasland	28
6.4 Pakketten voor maisland	28
7. Financiën	31
8. Bedankt	32

*Nog meer eieren.
Hier van het
waterhoentje.*

Voorwoord bij het jaarverslag van 2020

Met gepaste trots bieden we hierbij het jaarverslag van de Weidevogelbeschermgroep Binnenveld West aan. Het jaar 2020 is allesbehalve normaal. Het virus covid-19 doet vanaf maart zijn intrede en is eind november als ik dit schrijf nog lang niet weg. De gevolgen zijn ingrijpend. Mensen worden soms zeer ernstig ziek, overlijden en er zijn schrijnende situaties in verzorgingshuizen, ook heel dichtbij. Weidevogels trekken zich er niet veel van aan maar als vrijwilligers hebben we er wel mee te maken. Richtlijnen veranderden steeds, onze gezellige koffiepauzes bij menig boer hebben we erg gemist. We kozen ervoor om met maximaal 2 personen tegelijk het veld in te gaan en ik ben ook vaak alleen geweest dit jaar. Juist voor dit jaar hadden zich 5(!) nieuwe vrijwilligers gemeld die we wilden opleiden. Dat ging helaas ook niet door want de 1,5 m regel is dan niet te handhaven. Gelukkig staan ze nog in startblokken voor 2021.

We bedanken hierbij ten eerste graag alle betrokken boeren. Zonder hen geen agrarisch weidevogelbeheer. Uiteraard past hier ook een woord van dank voor al onze vrijwilligers en ondersteuners in het veld. Het veldwerk, de belangrijkste schakel in het geheel is er niet zonder de vrijwilligers. Vele uren actief in het veld, steeds maar in de weer om het nest te beschermen, want elke week verandert er wel weer iets in de populatie. Heel hartelijk dank. En dan natuurlijk een dankwoord voor hen die dit werk van ons mede mogelijk maken. De sponsors, het IVN-afdeling Veenendaal-Rhenen, het Landschap Erfgoed Utrecht, de Wild Beheer Eenheid, de ANV Het Binnenveld en de gemeente Rhenen. Iedereen hartelijk dank voor jullie ondersteuning, elk vanuit je eigen plek en rol ten opzichte van de weidevogels in het Binnenveld.

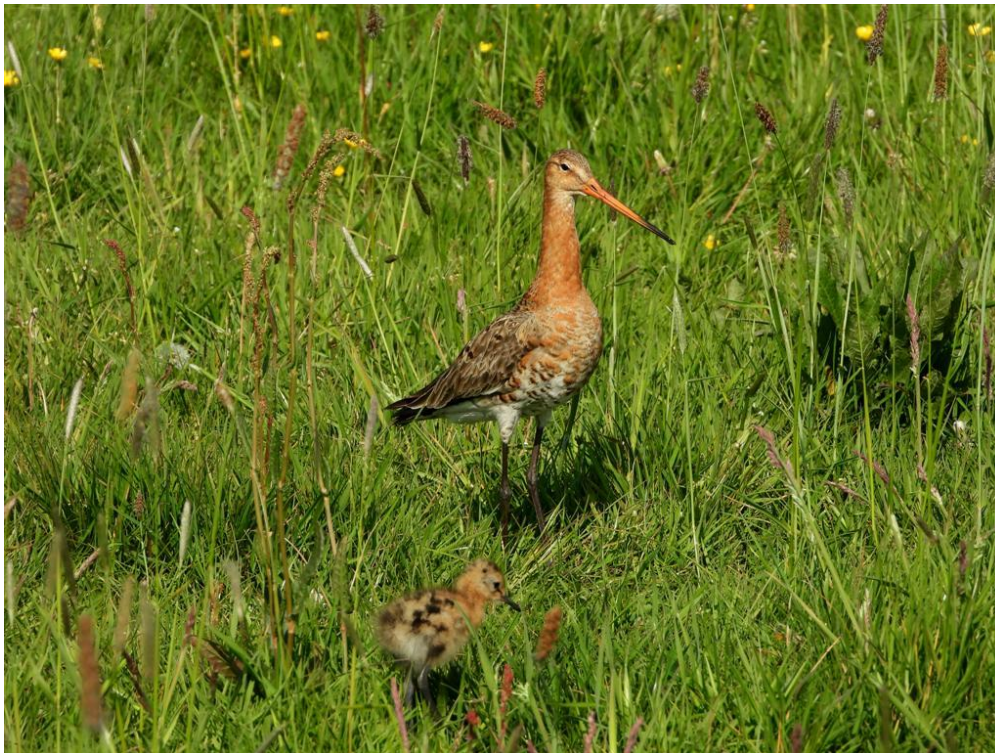

Foto: Peter Pfeifer.

Grutto met jong in de Achterbergse Hooilanden

We hopen dat u weer van ons verslag geniet, de verhalen en vooral de mooie foto's van m.n. dhr. Peter Pfeifer uit Rhenen.

Roelof de Jong, Coördinator WBW
T. 06 13269280
E. rtdejong@planet.nl

1. Inleiding

Dit jaarverslag bieden we u als boer, sponsor, vrijwilliger en betrokkene graag aan. Het verslag dient ook als verantwoording naar het IVN waar we een werkgroep van zijn en naar partijen als de ANV Het Binnenveld, LTO, Landschap Erfgoed Utrecht en de gemeenten Rhenen en Veenendaal waar we mee samenwerken. Elk jaar proberen we u weer een goed verslag te presenteren met mooie foto's. Het heet een jaarverslag maar is misschien wel meer een jaarbericht over ons wel en wee. Wat ons bezig houdt en waar we me bezig zijn. Dit jaar het bekende stramien van inleiding, anekdotes over het seizoen en de resultaten. De resultaten dit jaar zijn goed te noemen want de aantallen waren stabiel of stegen zelfs iets. De stijging zat vooral in de Achterbergse Hooilanden. Tegelijk zijn daar ook juist de grootste zorgen vanwege de plannen van SBB met deze natuurgrond. We hebben dit jaar de eerste ervaringen opgedaan met natuurontwikkeling in Gelderland en dan blijkt dat de weidevogelstand op agrarische grond achteruit is gegaan. Omdat er op de (nieuwe) natuurgrond niet wordt gezocht is onduidelijk wat daar is gebeurd. Er zijn daar dit jaar, gelet op de alarmmeldingen van ouderparen, jongen groot geworden maar hoe dat zal gaan in de komende jaren is nog de vraag. Korthouden van de vegetatie helpt wel en dat is gelukkig gebeurd.

Waar we erg blij van werden dit jaar zijn de eerste goede resultaten op de 24 ha agrarische grond ten noorden van het fietspad naar de Grift. Vier boeren hebben daar zg.

natuurinclusieve landbouw toegepast (verschillende toepassingen) wat afgesproken is als onderdeel van de kavelruil in 2018.

Natuurinclusieve landbouw betekent in dit geval agrarisch beheer met weidevogelpakketten waardoor boeren iets anders doen of later doen ten gunste van weidevogels, met name voor de kuikens. En het gras zo verzekerde Cornelis van de Westering mij levert heel smakelijk en best hooi wat uitstekend past (met mate) naast het eiwitrijke voer. Zo zagen we de eerste Wulpen en Grutto's op de percelen daar. Prachtig.

Foto: Peter Pfeifer.

Jonge grutto in het kruidenrijke gras van Cornelis van de Westering.

Vorig jaar schreven we over een nieuw weidevogelplan van het ANV. Dat plan is er gekomen en het biedt wat mij betreft een prima basis voor een sterke vernieuwende landbouw met toekomst met tegelijk kansen voor de weidevogels. Niet alles in één keer maar stap voor stap. Meer hierover in de hoofdstukken hfd 5 en 6.

Een groot stuk is ingeruimd voor een meer opiniërend artikel onder de naam "Compleet" binnenveld. In dit artikel gaan we in op twee nieuwe plannen voor het Binnenveld. Dat zijn het nieuwe weidevogelplan van de ANV en het plan van SBB voor de Achterbergse Hooilanden. We zoomen daarna in hoofdstuk 6 nog iets concreter in over mogelijkheden voor boeren a.d.h.v. het plan van de ANV. Hierbij werken we een paar concrete mogelijkheden uit voor de inzet van weidevogelpakketten. Dit is goed voor de vogels en de boeren worden beloond met een vergoeding. We sluiten af met een financiële verantwoording van ons werk. Dit jaar geen beschrijvingen van ons gebied of onze werkwijze. Dat kunt u vinden in vorige jaarverslagen.

2. Het weidevogelseizoen 2020, verhalen uit de praktijk

2.1. Een smeugig verhaal over mest

De eerste nesten van de kievit liggen bij boer ter Maaten aan de Veensteeg op de maïsackers als Louwe op zaterdag wordt gebeld. We gaan sleepslangen, maandag!

Foto's, *internet*.

Dat betekent mest uitrijden m.b.v. aanvoer van de mest via een lange slag. Op grond met weinig

draagkracht kan dan toch mest worden uitgereden. Het betekent ook alle hands aan dek voor de weidevogelbeschermer. Want een sleepslang vernietigt alle nesten. Het blijkt dat er bij het collectief Oost nog "pannen" zijn speciaal voor dit doel gemaakt. Helaas kan niemand die op zaterdag halen, wel klaarzetten. Dus Roelof op zondag naar Leusden om ze vervolgens naar Louwe te brengen. Op maandagmorgen is Louwe heel vroeg op pad met de gele pannen om die te plaatsten als het nodig is en weer weg te halen als het klaar is. Bescherming "on the job" zeg maar. De loonwerker kwam en het ging los. Maar ... terwijl de gele pannen al op de nesten lagen en de vogels in de lucht verdween de trekker met machine en al in de sloot. Wat nu, dit gaat nog wel even duren zo. Er zat niks anders op voor Louwe om de pannen er weer af te halen zodat de vogels weer verder konden broeden. Na heel lang (details gaan we u besparen) werd het werk hervat en moest Louwe voor de tweede keer de pannen plaatsen. Nu ging het goed! Die man verdient een lintje! Hieronder

A. De holle pan boven het nest, die druk je in de grond.

B. De sleepslang gaat over de pan.

C. Ook de zodenbemester zelf gaat over de pan.

D. De pan is weer weggehaald, het nest is beschermd

VOOR BLOEMEN BESTELLEN GA NAAR WWW.BLOEMRIJK.NET

vol groeninspiratie

DE WILDERNIS

www.dewildernis.nl

Weteringsteeg 12 Achterberg | Schoneveld 33 Achterberg | Plantsoenstraat 67 Rhenen | de Reede 55 Veenendaal

Wij denken
niet in cijfers
maar in
loyaliteit

Jaap van Lienden
Adviseur

Familiebedrijvigheid
is ons DNA

persoonlijk | gedreven | onderscheidend

FINANCIËEL | BELASTINGEN | PERSONEEL

Van Lienden & Kooistra

vlkadviseurs.nl

Rhenen | Barneveld

2.2 De Scholekster bij Zorgboerderij De Schutse

Al langer had ik een scholekster in beeld aan de Friese steeg. Boer van Laar “claimde 😊” het nest omdat ze steeds op zijn maisakker liepen. Maar daar vond ik geen nest. Van scholeksters is bekend dat ze ook in bomen (oude knotwilgen) broeden en die staan op de grens van de zorgboerderij en het akkerperceel. Op enig moment betrapte ik de vogel die naar de wilg vloog en daar ging zitten. Bingo! Toch was ik er niet gerust op. Toen de vogels bleven rondhangen maar niet specifiek alleen bij de boom en de 1e coronagolf over de top was ben ik het terrein van de zorgboerderij opgelopen en heb mijn verhaal verteld. Oh, geen probleem hoor dan kijken we toch even in die boom! Met ladder en al getogen naar de boom maar geen scholekster te bekennen. Wel een soort van kuil in de boom maar vol met mieren.. brr niet goed voor de scholekster. Wat onbevredigd liepen we terug en toen kwamen we Jan tegen. Jan komt al langer op de zorgboerderij en vroeg ons wat we aan het doen waren. Oh..... zei hij, maar dit zit daar bij de oude stonk, op ons perceel achter de boerderij. En ja hoor, eindelijk, daar lagen ze maar Jan wist dat al lang. Ze zijn keurig uitgekomen en de nestvergoeding van € 80, = gaat naar De Schutse! Voor Jan.

2.3 Het dakje van Gerrit van de Scheur

Er zijn boeren die van weidevogels houden. Zo Gerrit van

de Scheur van de Noordelijke Meentsteeg. Zes paar Kieviten, een kleine kolonie, had hij op zijn maisperceel. Net tegen de tijd dat nesten uitwaren en de jonge pullen er rondliepen werd er geploegd door loonwerker Rauw. Om de pullen te verleiden de akker te verlaten en het aan grenzende grasland te

bezoeken maaide Gerrit twee dagen van tevoren rondom een strook gras weg. De loonwerker werd gevraagd goed op te letten en de pullen te kans te geven weg te komen of ze te vangen. En dit gebeurde allebei. Hulde voor de inzet en samenwerking.

Maar dan komt er daarna, omdat sommige ouders toch pullen verliezen, een zg. tweede leg op de akker. De mais komt op, en dan vinden we de nesten tussen de rijen mais. Zo ook weer aantal bij Gerrit. Toen werd het droog, nog droger ... en besloot Gerrit te gaan beregenen. Zo'n klap regen op het nest is ook funest en ik bood aan om er 'sleepslangpannen' overheen te zetten. Die moest ik dan nog brengen. Tot mij schrik werd er echter al beregend en leek het fout te gaan. Maar niets was minder waar. Gerrit had zelf een dakje gemaakt voor het nest en na de beregening weer weggehaald. Daar word je dan heel blij van als weidevogelaar. Het nest kwam 2 dagen later uit.

2.4 Een nat voetje halen

Over de sloot die langs het fietspad loopt, langs de Grift en de percelen van de Achterbergse hooilanden ligt een plank. Al jaren. En ja dat gaat een keer mis natuurlijk. Nou ja, wel veel plezier voor de drie musketiers!

Louwe, Gijs en Roelof

2.5 De Wulp in het land van Gijsbert Roosenboom, gespaard door maaien na 1 juni

De eerste successen op de percelen met stevige weidevogelpakketten zijn een feit. Zie ook 2.7 bij Cornelis. Bij Gijsbert Roosenboom zat in zijn wat langere gras een wulp 'verstopt'. Ook de pullen hebben we zien rondlopen. Hierbij wat plaatjes.

Verstopt in een grote pol gras.

Het uitgekomen nest.

2.6 Drie in één bij Gerard van Laar

In april belde Gerard van Laar van de Maatsteeg 18. Hij kan zo op lijst vrijwilligers van de weidevogelbeschermers want wat ons niet lukte lukt Gerard wel. Op zijn percelen, of bij aangrenzende de boeren, wisten we wel haast zeker dat er een Wulp en een Grutto zaten. Echter niet vindbaar. Meerdere keren gezocht, overleg met boeren waar die zou kunnen zitten en vaak ook van de weg af kijken, het zg. monitoren van gedrag. Maar wat we ook deden geen nest. Wel spraken we af met de boeren dat ze extra oplettend zouden zijn voor het geval dat. En zie daar, beide nesten werden gevonden door Gerard en daar kwam nog een nest van de scholekster bij. De grutto was overigens net uit en Gerard stuurde een filmpje met de pullen die over zijn gemaaide gras liepen. Ook bij de andere bewerkingen zijn deze gespaard, we hebben er later volop van kunnen genieten.

Verrassing, bij Gerard zat ook nog een Scholekster

2.7 Grutto alarm in perceel van Cornelis van de Westering, uitstel maaien tot 15 juni

Cornelis van de Westeringh heeft op zijn perceel aan de Maatsteeg (Achterbergse Hooilanden) een weidevogelpakket. Er is sprake van uitstel van maaien tot 15 juni maar de randen mogen wel eerder, dit om meer mozaïekbeheer te kunnen toepassen. Dat eerdere maaien van de randen wordt dan wel afgestemd met de weidevogelaars. Cornelis belde met ons met de mooie vraag of het verantwoord was om te maaien. We gingen op onderzoek uit en wat bleek, de twee paar grutto's van Cornelis zelf en het paar van het land van Rooseboom kwamen sterk alarmerend op ons af. Het was duidelijk, hier zitten de pullen. Cornelis heeft het maaien uitgesteld en later alles in één keer gemaaid. Mooi werk.

2.8 Weidevogelexcursie digitaal

Vanwege corona ging de fietsexcursie dit jaar niet door. Dat was natuurlijk ook voor ons niet goed en het alternatief kwam via de persoonlijke facebook pagina van de coördinator. Met ongeveer een 40 tal prachtige foto's van vooral Peter Pfeifer en

foto's van nesten van ons zelf brachten we

ons werk toch heel dichtbij. Een kleine 50 mensen hebben er van genoten en dat aantal is een stuk meer dan we ooit op de fiets bij elkaar hebben gehad.

Patrijzen

Tureluur

Korpershoek **Elektronika**

Verkoop en reparatie,
Witgoed (ook inbouw),
Telecom (ook mobiel),
(Car)hifi,
Klein huishoudelijke apparatuur,
Onderdelen,
Fotoapparatuur,
enz.

Cuneraweg 173a
3911 RH Achterberg
(gem. Rhenen)
Tel. 0317-61 53 53

Openingstijden:
Ma. - Di. - Do. 08.30 - 12.30 en 13.30 - 18.00 uur
Woe. 08.30 - 12.30 uur Vrij. 08.30 - 12.30 en 13.30 - 21.00 uur Za. 08.30 - 16.30 uur

Mechanisatie- en Automobielfabriek

Gaasenbeek en Zn Landbouwmechanisatie G

Achterbergsestraatweg 205 3911CS Rhenen

Telefoon: **0317-612391**

Fax: **0317-612391**

Tractoren

Landbouwwerktuigen

ijzerwaren

Tuin en Parkmachines

Houthandel Bullinga

Grebbedijk 26

6702 PC

Wageningen

0317 - 418446

info@houthandelbullinga.nl

Vleesboerderij Het Binnenveld Het adres voor al uw Rundvlees

E nummer vrij. Ambachtelijk en diervriendelijk geproduceerd.

Wij zijn elke zaterdag geopend van 9 tot 15 u. Zuidelijke Meentsteeg 9 Rhenen. Ook online te bestellen. Voor meer info kijk op: www.vleesboerderijhetbinnenveld.nl of bel 06-51494691.

3. Resultaten

3.1 Resultaten weidevogelseizoen 2020 WBO en WBW door resp. Christ Elsten en Roelof de Jong. Ook opgenomen in de nieuwsbrief van de ANV

Ondanks het corona virus zijn de vrijwilligers van WBO en WBW ook dit jaar weer alleen of in koppels het veld in geweest om de nesten van kievit, grutto, wulp, tureluur en scholekster op te zoeken, te markeren en zo nodig te beschermen. Bij de start van het broedseizoen zijn vrijwilligers bij de boeren met percelen waarop vorig seizoen akker- of weidevogels gebroed hadden langs geweest om een handtekening te vragen voor toestemming om de percelen te bezoeken. Tijdens dat bezoek is de boeren gewezen op de mogelijkheid om beheerscontracten af te sluiten, zoals uitgestelde werkzaamheden of aanleg kruidenrijke akkerranden.

Opvallend is, dat akker/weidevogels elk jaar weer een voorkeur hebben voor bepaalde percelen (zogenaamde "hotspots"). Kennelijk gaan ze daarnaartoe uit gewoonte, vanwege de plas/dras, weinig verstoring, goed uitzicht d.w.z. lage begroeiing. Kieviten hebben daarbij de voorkeur voor akker/maisland. Maar – net als in 2019 - hebben dit jaar veel kieviten er de voorkeur aangegeven om in de Binnenveldse Hooilanden te broeden.

Vergeleken met het totaal aantal gevonden legfels in de voorgaande jaren (2017: 454, 2018: 385, 2019: 512) zijn de aantallen dit jaar in het Gelderse deel van het Binnenveld een stuk lager: 411 nesten. Daarbij komt dat de predatie door vos, kraai, e.a. zeer hoog was namelijk 35%.

Tel je daarbij de 11% door overige oorzaken (nesten verlaten, landbouwactiviteiten) dan blijkt dat net iets meer dan de helft van de legfels uitgekomen zijn. Hoeveel van de kuikens uiteindelijk volwassen zijn geworden, is niet bekend. De nesten van patrijzen, gele kwikstaart en kwartels worden niet gezocht en gemarkeerd. Het aantal patrijzen op de proefvelden van de WUR (20) is t.o.v. vorig jaar (22) licht gedaald maar nog steeds aanzienlijk.

Met een uitkomstpercentage van 55% op boerenland is het broedseizoen in het Gelderse deel van het Binnenveld in 2020 niet optimaal verlopen. Hopelijk laat volgend jaar een beter resultaat zien.

Aan de Utrechtse kant was het dit jaar goed. Het aantal broedparen van de kievit steeg met 17. De aantallen Grutto's, Wulp en Tureluur waren nagenoeg gelijk of iets hoger. Ook de Scholekster liet zich vaker zien. Dus meer dan vorig jaar maar dat was ook een (heel) slecht jaar. In cijfers; 2020; 118, 2019; 98, 2018; 145, 2017; 135.

Al met al een goed jaar en daarbij komt dat in het Utrechtse deel de predatie relatief laag is geweest. Ruim $\frac{3}{4}$ van de nesten is uitgekomen en dat is hoog. In welke mate de jongen ook groot zijn geworden is altijd een lastige vraag. Je ziet ze wel maar vaak ook niet. Dan moet je het hebben van het alarmgeluid van de ouders. En dat was vooral te horen in de Achterbergse hooilanden. Op de flanken hebben denken we veel pullen van m.n. de Kievit het niet gered vanwege de droogte.

Wat opviel is dat meer broedparen naar de Achterbergse Hooilanden zijn getrokken. Vooral Grutto's naar het deel met natuurinclusieve landbouw* en kieviten vooral ook naar het natuurdeel van SBB. Het is heel mooi dat al na 2 jaar natuurinclusieve landbouw dit resultaat wordt bereikt. Daarmee is het ook een oproep van de natuur zelf om beslissers nog eens na te laten denken over de plannen met de Achterbergse Hooilanden.

ter Maaten ^{em}
FULLSERVICE IN ELEKTROTECHNIEK

- Licht- en krachtinstallaties
- Verlichtingstechniek
- Noodverlichting
- Keuringen en inspecties
- AutoCad (revisie) tekenwerk
- Service en onderhoud

HOGESTEEG 15 • 3911 VT ACHTERBERG
T. (0317) 62 05 77 • M. (06) 23 25 26 73
INFO@TMELEKTROTECHNIEK.NL

UNETO VNI   ERKENND
INSTALLATEUR

WWW.TMELEKTROTECHNIEK.NL

COOP *Duijzer Achterberg*

R.G. de Bruin en S.C. de Bruin, tandartsen
Nwe. Veenendaalseweg 6,
3911 MK Rhenen
(0317) 612518
www.tandartsdebruin.n

**Tandartspraktijk
De Bruin**

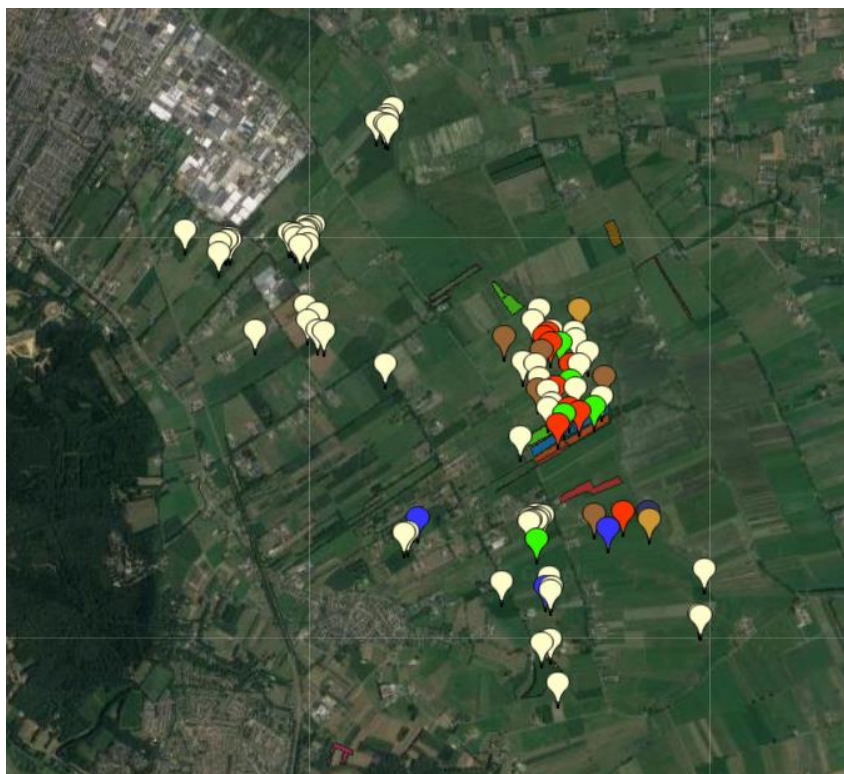
**Aannemersbedrijf
Fa. Smits**

- * Nieuwbouw
- * Verbouw
- * Onderhoud
- * Inbraakpreventie
- * Machinale houtbewerking
- * Betimmering bedrijfswagens
- * Levering bouwmaterialen

Cuneraweg 114
3911 RP Achterberg
Tel. : 0317-612249
Fax: 0317-620868

3.2 Resultaten WBW in beeld

2020

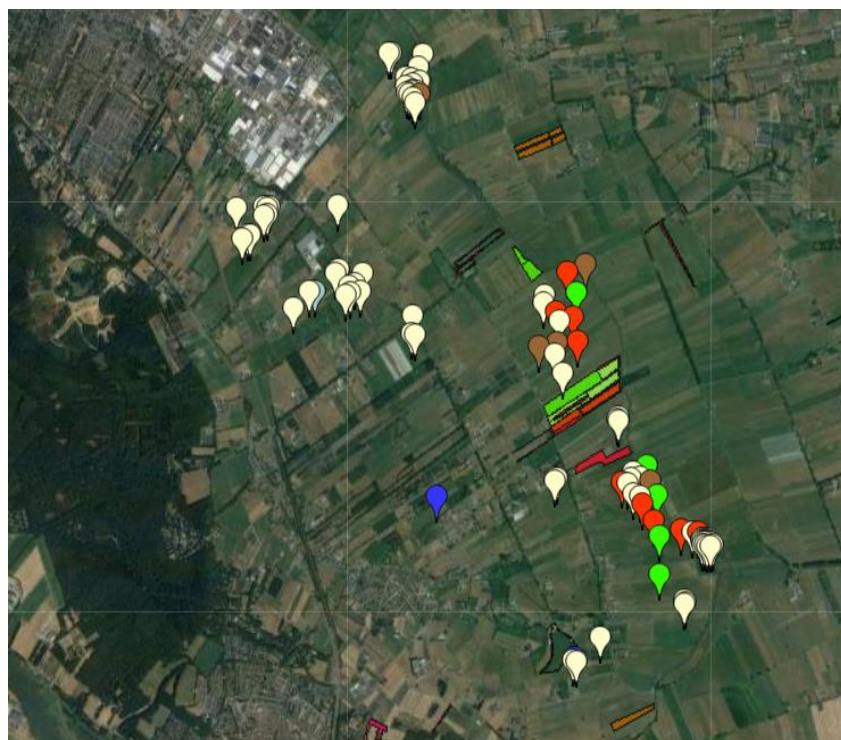
Legenda:

Rood: Grutto
Wit: Kievit
Blauw: Scholekster
Groen: Tureluur
Bruin: Wulp

Wat opvalt is een ongeveer gelijk beeld tussen 2019 en 2020 met dit verschil dat er in 2020 meer nesten zijn in de Achterbergse hooilanden en minder op de agrarische grond ten zuiden daarvan.

Dat laatste is wel jammer en daar willen we graag wat aan doen. Zie hfd 6.

2019

Bron: Website Stichting landschapsbeheer Nederland. De gegevens leveren wij aan.

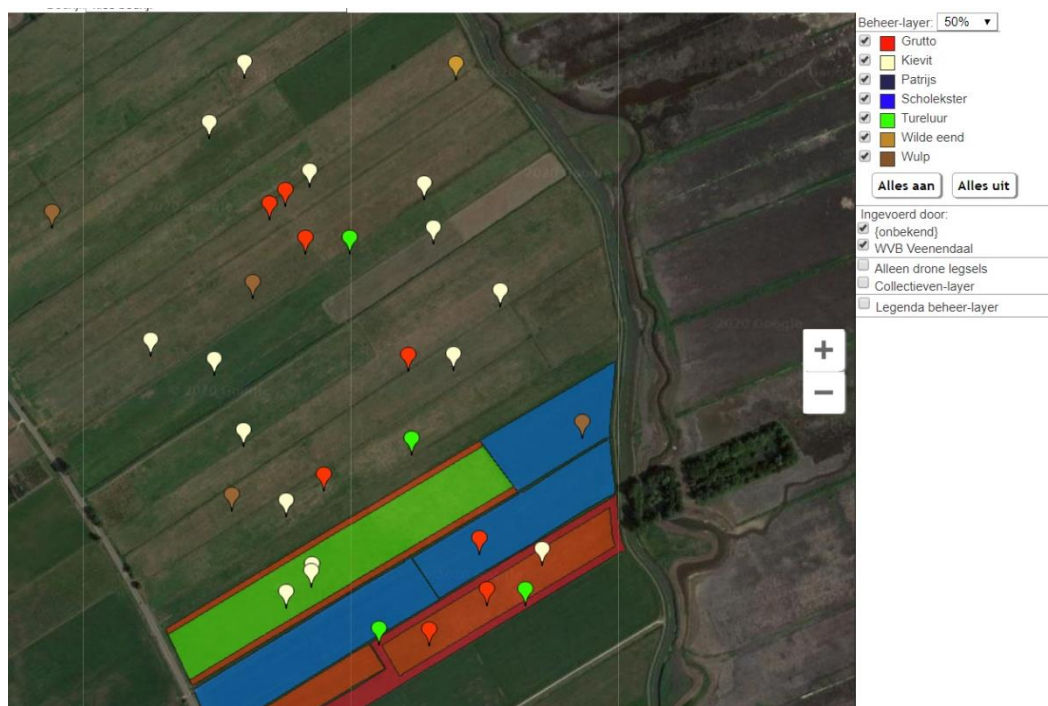
3.3 Resultaten WBW werkgebied en aansluitende Achterbergse Hooilanden in tabel

Resultaten 2020

2020	WBW-zoekgebied Bron: eigen vrijwilligers		Achterbergse Hooilanden De schatting van ons is als volgt:		Totaal
Kievit	Aantal nesten	82	Aantal territoria	11	93
	Uitgebroed	62			
Grutto	Aantal nesten	4	Aantal territoria	5	9
	Uitgebroed	4			
Scholekster	Aantal nesten	4	Aantal territoria	geen	4
	Uitgebroed	4			
Tureluur	Aantal nesten	4	Aantal territoria	2	6
	Uitgebroed	4			
Wulp	Aantal nesten	2	Aantal territoria	4	6
	Uitgebroed				

3.4 Resultaten boerennatuurblok van 24 ha

Het komt vaker langs in dit verslag maar we zijn blij met de eerste goed resultaten (al na 2 jaar) van de natuurinclusieve landbouw in ons gebied. Uit onderstaande Kaartbeeld van de legfels weidevogels in de Achterbergse Hooilanden, het SBB-gedeelte en het Maatsteeg midden – boerennatuurblok van die 24 ha blijkt dit.

Op de ingekleurde stukken is sprake van boerengrond met een weidevogelpakket. Dit stuk bied echt perspectief, zowel voor de agrarische grond als voor de natuurgrond. In het hoofdstuk 5; 'Compleet binnenveld', staat hier meer over geschreven.

3.5 Resultaten per locatie, Binnenveld west

Resultaten vrijwillige weidevogelbescherming 2020														
NAAM BEDRIJF	Adres	perceel	Kievit				Kievit				Scholekste	Wulp	Tureluur	Grutto
			Nest	Uit	verl	pred.	2de leg	uit	verl	pred.				
Monsato, cp Hans Hoogak	Wageningse Afweg 31,	Levendaalseweg					1	1						
	Wageningen													
WUR Unifarm	Bornsteeg Wageningen	bieten	2	2			3	2		1				
T Henken	Zuidelijke Meentsteeg	Naast bos /olifantengras	1	1										
Wilco Versteeg	Vrijweidersweg	hoek Wetst-Zuidmw	1			1								
Jan B Henken	Nrd Meentsteeg 16A	Middelbw (L)	4	3	1		6	4	2					
G.J.M. van Laar	Maatsteeg 18	Grift												
		Maatsteeg	1	1			1	1			1	1	1	1
Wijnand Versteeg	Kampjesweg 14	Huiskavel	1	1										
		Middelb weg	3	2	1		2	2						
Gerrit van de Scheur	Nrd Meentsteeg 10	ndr meetsteeg	6	4		2	2	1		1				
E.J. van Laar	Maatsteeg 16	Friese Steeg					2	2						
		Wetering Steeg (achter v Oort	1	1			2	1		1	1			
Zorgboerderij De Schutse	Friese steeg	Erf									1			
C. van de Westeringh	Cuneraweg 20	Achterbergse hooilanden	1	1									2	2
G. Roseboom	Weteringsteeg 34a	Achterbergse hooilanden										1		1
		huiskavel	1	1										
Sjaak van Laar	Achter de lijn	Achterbergse hooilanden	2	2			1	1						
SBB		Achterbergse hooilanden	11	11								4	2	5
E.J. Roekel	Cuneraweg 42	De Dijk					2	1		1				
G.J. Ter Maaten	Veenweg 5	Veenweg/grift (mais)	8	5	2	1	9	6	1	2	1			
Co van Laar	Rauweveldseweg 1	Veenendaal					3	3						
H van der Scheur	Cunereaweg 60	Veenweg (gras)												
		Maatsteeg (grift)	2	2			1	1						
T van Laar	Hogeweg 25	Weteringsteeg t.o. Maatst 18	8	6		2	4	4					1	
		Weteringsteeg t.o. v.Oort					1			1				
			53	43	5	5	40	30		6	4	6	6	9

snuffel corner

KERK ONDER
DAK

LOCATIE HOEKSTEEN, KON. ELISABETHPLANTSOEN 7

LOCATIE UNIEK, NIEUWE VEENENDAALSEWEG 10

VOOR LEUKE TWEEDEHANDS KOOPJES!

ELKE ZATERDAG OPEN VAN 9.00 TOT 12.00 UUR

Opbrengst: voor een nieuw dak voor de Cunerakerk

* Telefoon 06-13264987 ** Website www.snuffelcornerrhenen.nl ** Volg ons op Facebook SNUFFELCORNER RHENEN**

Cuneraweg 129
3911 RG Achterberg
Tel. 0317 - 612039
Fax. 0317 - 612650
Gsm. 06 - 55767707
www.loonbedrijfrouw.nl
info@loonbedrijfrouw.nl

JAN RAUW & Zn. B.V.
AGRARISCH LOON- EN GRONDVERZETBEDRIJF

NCK

- AGRARISCH LOONWERK
- VERHUUR VAN GRONDVERZET MACHINES
- GRONDVERZETWERKZAAMHEDEN
- GEWASVERZORGING
- MESTDISTRIBUTIE

4. Intermezzo, met toelichting op hfd. 5 “Compleet Binnenveld”

Als werkgroep WBW zetten we ons in voor het behoud van de Weidevogels in het Binnenveld. Om aandacht te vragen hebben we eerder artikelen in de Gelderlander en Trouw gehad. Artikelen waar we positieve respons op kregen maar verder veranderde er niet veel.

Er kwam een vraag van het IVN-Veenendaal om eens een compleet en opiniërend stuk te schrijven voor hun blad en dat hebben we gedaan, dat is ons hoofdstuk 5 geworden. Daarbij vooral het volgende.

In het Binnenveld lijkt iets raars aan de hand te zijn want er gebeurt van alles maar de burger en de boeren die daar wonen worden niet gehoord. Er wordt gewerkt aan een integrale gebiedsvisie voor het hele Binnenveld. Dat wordt gevat in een project met de naam “Binnenveld in Balans”. Van het gemeentebestuur horen we dat bij de opstart van dit proces eerst alles wordt geïnventariseerd wat gaande is. En nu komt het, daar hoort bij een inventarisatie van wat de burgers denken en willen. Hoe deze inventarisatie plaats gaat vinden is nog onduidelijk maar wij willen wel vast beginnen. Hoofdstuk 5 is een opiniestuk over het hele Binnenveld. Als u denkt daar wil ik ook wat over zeggen schroom niet en laat uw mening maar horen in uw eigen organisaties.

5. Een compleet Binnenveld.

5.1 Het Binnenveld kent vele kanten, wie neemt de regie?

Het Binnenveld is een geliefd gebied voor hen die er wonen en werken. Het is ook een uniek gebied voor natuur en voor landbouw. Veel mensen uit de omliggende kernen met 250.000 inwoners genieten volop in het Binnenveld m.n. in het voorjaar. Volgens SOVON (Vogelonderzoek Nederland) is het Binnenveld één van de meest rijke vogelgebieden van Nederland. Het gebied kenmerkt zich ook door sterke agrarische bedrijven m.n. op de flanken. Door het Binnenveld loopt als een blauwe ader De Grift, ook grens tussen Utrecht en Gelderland. In 2019 is er aan de Gelderse kant een grote overgang geweest van 300 ha boerennatuur naar z.g. botanische natuur; het project ‘Binnenveldse Hooilanden’. Drie terreinbeheerders verzorgen nu deze 300 ha, SBB Gelderland als grootste partij, Mooi Binnenveld en de (boeren) Coöperatie Binnenveldse Hooilanden. Aan de Utrechtse kant was er in 2018 de kavelruil met o.a. gevolgen voor de Hellen, uiterwaarden bij Elst en de Achterbergse Hooilanden. En nog steeds is er volop ontwikkeling. Er zijn ideeën over zonneparken-windmolens, er ligt een Stikstof-vraagstuk, er is emotie, er zijn meningen

.....mensen zijn het erover eens of helemaal niet hoe het moet in het Binnenveld. Recent zijn er twee nieuwe plannen bekend geworden. Als eerste het plan van de Agrarische Natuur Vereniging (ANV) Het Binnenveld. De ANV heeft een gedegen rapport opgesteld om met alle betrokken te werken aan meer biodiversiteit. Ten tweede komt Staatsbosbeest Utrecht SBB met inrichtingsplannen voor de Achterbergse Hooilanden gericht op botanische doelen. Ondertussen werkt de gemeente Rhenen aan een omgevingsvisie en stelt een samenhangende gebiedsgerichte aanpak voor.

Grutto op het bordje van SBB. Foto: Peter Pfeifer.

Het probleem met het Binnenveld is dat het bestuurlijk opgeknipt is. Twee provincies, 4 gemeenten, twee

landschappen organisaties, SLG in Gelderland en LEU in Utrecht, twee provinciale SBB-organisaties, zelfs de weidevogelaars zijn apart. Zij moeten voor hun eigen provincies de aantallen opgeven alsof er nooit één heen en weer vliegt. Het waterschap Vallei en Veluwe is de enige bestuurlijke organisatie over de grenzen heen. De ANV Het Binnenveld stemt haar activiteiten af op het hele gebied en draagt dat ook (als enige) bewust uit. .

Wat het Binnenveld kan helpen is uitzoomen en over de grenzen kijken! Grenzen op de kaart, grenzen tussen natuur en landbouw, grenzen tussen groepen of mensen. Dat vraagt om een stevig proces waarbij iedereen betrokken wordt en zich herkend en erkend voelt. Een eerste stap is misschien wel gezet op wat ik noem het Moeke-overleg op 17 juni jl. In dat informatieve overleg werden de eerdergenoemde twee nieuwe plannen voor het Binnenveld toegelicht.

1. Het: "Inrichtingsplan Achterbergse Hooilanden" van Staatsbosbeheer (SBB) Utrecht.
2. Het plan in opdracht gemaakt van de Agrarische Natuurvereniging (ANV) het Binnenveld met de titel: "Agrarische natuurbeheer en weidevogels in het Binnenveld".

In dit overleg op afroep van wethouder Peter de Rooij van Rhenen waren bijeen naast de wethouder en beleidsmedewerker van de gemeente Rhenen, de schrijver van het genoemde uitvoeringsplan plan voor weidevogelbeheer, mensen van LTO en ANV, uiteraard mensen van SBB Utrecht en weidevogelbeschermers

De vraag is wie pakt bestuurlijk de regie voor het hele binnenveld, voor het integrale totale vraagstuk met al die verschillende belangen, tegenstrijdige ingrepen soms. Vaak wordt te veel alleen op inhoud van het eigen (geknipte) stukje gelet en te weinig op het grote geheel. Met inzoomen op de stukjes en daar bij wijze van spreken prikkeldraad om zetten wordt het er niet mooier op. Uitzoomen, nog verder uitzoomen naar de toekomst toe en dan met wat je ziet (meet en inventariseert) daadkrachtig sturen. Dat kan op basis van breed draagvlak en een krachtig mandaat. De vraag is dus welke partijen pakken het op om over de grenzen heen te sturen op een gebiedsgerichte aanpak waarbij iedereen kan zeggen zo is het voor mij compleet.

5.2. Twee nieuwe plannen

Wat bieden de twee nieuwe plannen het Binnenveld? We zoomen eerst nog even in op de twee nieuwe plannen zoals boven genoemd, gepresenteerd in het Moeke overleg. Daarna komt het uitzoomen.

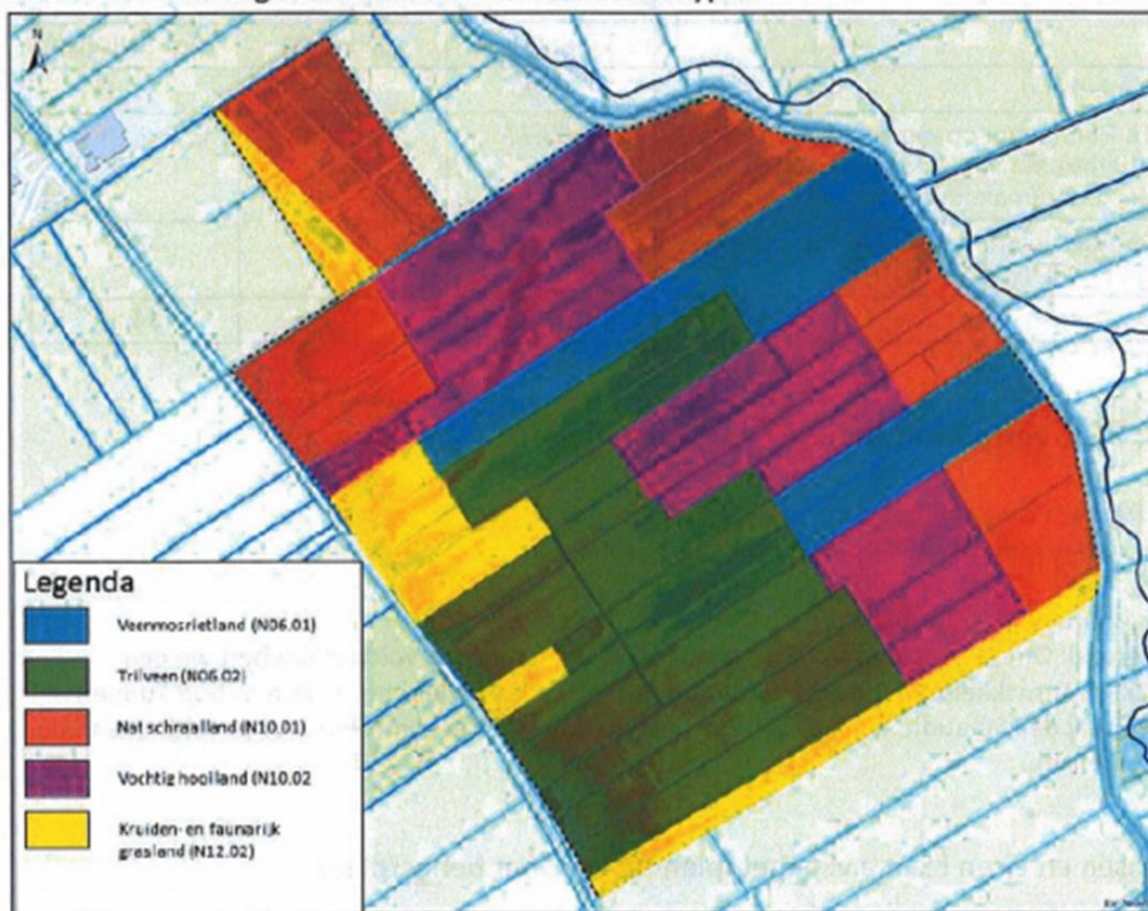
5.2.1. Plan 1; Inrichtingsplan van Staatsbosbeheer voor de Achterbergse hooilanden

Op 17 juni, het Moeke-overleg, hielden Jasper Kuipers en Rein Zwaan van SBB Utrecht een presentatie over het inrichtingsplan van SBB voor de Achterbergse Hooilanden in Utrecht. Uit het verslag van die bijeenkomst (met akkoord van SBB) de inhoud van hun presentatie op hoofdlijnen:

- SBB streeft naar het openhouden van het gebied
- SBB zal in opdracht van de provincie botanische doelstellingen realiseren en zal niet actief sturen op weidevogelstellingen
- De overschrijding van de stikstof normen is hoog in het Binnenveld en zal met zowel bron- als gebiedsgerichte maatregelen moeten worden aangepakt
- SBB ziet kansen om het Binnenveld samen met de andere gebiedspartijen als 1 landschap ecologisch geheel te beheren inclusief de agrarische gronden
- SBB doet een oproep naar agrariërs om mogelijkheden te verkennen voor natuur inclusieve landbouw, of beheer kan worden afgestemd en of gronden agrarisch kunnen worden gebruikt

SBB Utrecht heeft op basis van divers onderzoek kwaliteiten vastgesteld voor nieuwe natuur in de Utrechtse Achterbergse Hooilanden. Daaruit volgt dat er kansen zijn voor 5 verschillende natuurbeheertypen in dit gebied. Onderstaande kaart geeft een beeld. Figuur 3. Nieuwe natuurtypenkaart voor het object de Achterbergse Hooilanden (periode

BG3688 Achterbergse Hooilanden – natuurbeheertypen

2020 en verder) Bron: SBB. Zie kader voor toelichting.

Een nadere toelichting op de typen is te vinden op internet. Een systeem waarbij provincies allerlei codes gebruiken voor Subsidies Natuur- en Landschapsbeheer (SNL) en agrarisch natuurbeheer (ANLb). Tik het nummer en de naam van het type maar in je krijgt een omschrijving. Het gaat om
 N0601; Veenmosrietlanden, blauw,
 N0602; Trilveen, groen,
 N10.01; nat schraalland
 N10.02; vochtig hooiland, paars
 N12.02 Kruiden – en faunairijk grasland

SBB gaf in het overleg aan dat er nog veel moet gebeuren om ook de stikstofdruk te verlichten. Daarvoor willen ze in gesprek met boeren in het Binnenveld. Duidelijk is dat ook SBB-belang heeft bij een integrale aanpak van landbouw en natuur. Je hebt elkaar nodig om de problemen op te lossen. Misschien is er wel een soort integrale buitengebied coördinator nodig voor Rhenen, zo wordt in de bijeenkomst geopperd of, beter zelfs op Binnenveld niveau.

In de bijeenkomst was instemming te horen over het feit dat SBB het gebied open wil houden en dat werd aangegeven dat een deel van de SBB-gronden ook agrarisch gebruikt zouden kunnen worden, onder voorwaarden.

Betekenis typen natuur voor weidevogels.

Van de aangegeven typen biedt het type: "Kruiden – en faunarijke graslanden" in naam nog perspectief voor weidevogels. Het is hetzelfde type wat ten zuiden van de Hellen ligt. Daar is echter geen weidevogel meer te vinden. Daarbij is dit type gepland tegen de Maatsteeg aan wat kans op verstoring door verkeer oplevert. Even opzij gekeken naar het Gelderse zien we dat daar genoemde typen nieuwe natuur al zijn ingevoerd. Op de grond van de Coöperatie Binnenveldse Boeren vinden we ook het N12.02 type. Het is echter ook hier de vraag hoe zich dat op termijn ontwikkelt. Nu mag er geen organische mest naar toe en mag er ook niet worden geweid. Dit overigens i.t.t. wat de informatieborden rond de Binnenveldse Hooilanden aangeven maar dat terzijde. Alleen als het droger wordt kan deze regel van mest en beweiding mogelijk nog anders worden.

Zonder een nader actief sturen op weidevogeldoelstellingen betekenen deze plannen wellicht het einde van de weidevogels. Als WBW hebben daarom in deze bijeenkomst bij SBB opnieuw gepleit voor een paragraaf weidevogels in het nieuwe beheersplan.

Commentaar.

de purperreiger en blauwe Kiekendief. Die veengebieden zijn daar ook dankzij menselijk ingrijpen maar zijn daar passend bij de grote veengebieden naast de polders. Hier in het Binnenveld Natuurlijk bieden de Achterbergse Hooilanden met kwelwater van de Utrechtse Heuvelrug een kans voor mooi botanisch beheer. Een natuur die je wilt stimuleren en dat moet je ook zeker doen waar dat kan. Als ik echter de namen zie van de geknipte stukjes denk ik gaat dat wat worden? Deze zomer was ik op vakantie in de Weerribben, Ossenzijl e.o. en Zuidwest Friesland. Daar heb je die natuurtypen in grote oppervlakten, goed voor zonnedaauw, rietorchis, voor is geen sprake van dit soort oude veengebieden, wij hadden hooilanden. Deze natuurtypen hier doet gekunsteld aan, ecologisch tekentafelwerk, ze zijn er ook nooit geweest.

Het Binnenveld is van oudsher het land vol met boerennatuur. Deze boerennatuur was nat en zorgde er zo voor dat men pas kon hooien in de zomer als het droger werd. De hooilanden heten niet voor niks zo en na het hooien was er soms nog een lichte vorm van beweiding. Boerennatuur vol van kruiden, insecten, vogels, amfibieën etc. Het is de vraag of deze huidige plannen van SBB wel een plus zijn voor de soortenrijkdom van het hele Binnenveld. Het project in Gelderland "De Binnenveldse Hooilanden" zorgt voor het verdwijnen van de habitat "Hooilanden", ondanks de naam, maar biedt wel nieuwe natuur met nieuwe soorten. Als we ook in de Achterbergse Hooilanden deze habitat laten verdwijnen wordt het eerder eenzijdiger dan rijker, minder compleet. Als de weidevogels verdwijnen verliezen we sowieso al soorten.

In de jaren 70 was er alleen maar boerennatuur in het Binnenveld en waren er heel veel

weidevogels (vraag het maar eens aan je opa of vader) in het Binnenveld. Ook in de uiterwaarden en bijvoorbeeld in de Blauwe kamer wemelde het van weidevogels. Die zijn daar nu ook weg.

*Boerennatuur.
Foto: internet.*

 **Tweewielers
MEIJER**

**ATB'S
TE HUUR!**

 Inclusief helm
en MTB-vignet.

Tweewielers Meijer
Cuneraweg 227 ACHTERBERG
info@tweewielersmeijer.nl - 0317-612851

MOL **V.O.F.**

Voegwerk en Renovatie
Tel: 06-27040348

GREEN VALLEY De specialist in diervoederadditieven

Agro Business Park 32
6708 PW Wageningen
T 0317 479 732

www.greenvalleyinternational.nl

 ADDING VALUE TO FEED

Groen Project

H O V E N I E R S

Boslandweg 32 3911 VE Rhenen
M. 06-55767706
E. groenprojecthoveniers@gmail.com

5.2.2. Plan 2; Agrarisch natuurbeheer en weidevogels in het Binnenveld.

Deze zomer is het rapport “Agrarisch natuurbeheer en weidevogels in het Binnenveld” verschenen. Het rapport is opgesteld in opdracht van de Agrarische Natuur Vereniging (ANV) Het Binnenveld. Veel partijen hebben inbreng gehad. Bestuurders, boeren en weidevogelaars werkten mee. Het rapport van ROM-3D vol aanbevelingen is aangeboden aan de beide provincies, omliggende gemeenten, het Waterschap Vallei en Veluwe, LTO en terreinbeheerders zoals Staatsbosbeheer. Met het opleveren van het rapport ging een persbericht mee. Dat kreeg de titel: “Meer weidevogels in het Binnenveld?”

Voorblad rapport Agrarisch natuurbeheer en weidevogels in het Binnenveld.

De vraag is of dat kan? Bij de presentatie op 17 juni blijkt dat de ANV zelf is overtuigd. Er ligt zelfs een potentie in het gebied voor een verdubbeling van de aantallen. Het rapport kent een sterke analyse en is op basis daarvan hoopvol mits er aan een aantal voorwaarden wordt voldaan. Ten eerste moet het Binnenveld openblijven, geen windmolens of zonneparken. Ten tweede zouden gemeentes uitspraken kunnen doen over de status van het gebied zijnde een weidevogelgebied en op basis daarvan faciliterend kunnen optreden. Ten derde is er de oproep aan terreinbeheerders zoals Staatsbosbeheer en Mooi Wageningen om meer te doen aan het behoud van de habitat voor weidevogels naast het realiseren van botanische doelen. Ten vierde is er een oproep aan de boeren om meer te doen met beschikbare weidevogelpakketen in hun beheer. We spreken dan over middelen die via de provincie (het zg. ANLb systeem) beschikbaar zijn. Mede door inzet van de weidevogelaars zijn juist vanaf 2019 de mogelijkheden hiervan verruimd. Boeren moeten er dan nog wel gebruik van (willen) maken. Het gaat dan bijvoorbeeld om meer stroken met kruidenrijkgrasland van 3 meter langs sloten.

Het rapport schets dat in het Binnenveld veel weidevogels hun jongen grootbrengen. Grutto's, tureluurs, Kieviten, wulpen komen ieder jaar vanuit Afrika naar de natte weilanden. Ze voelen zich aangetrokken tot het Binnenveld en zijn te gast bij boeren en terreinbeheerders die met vrijwilligers de vogels een mooi verblijf geven. De kwart miljoen inwoners van de WERV-gemeenten (Wageningen, Ede, Rhenen en Veenendaal) komen vaak juist vanwege de weidevogels in het Binnenveld. De lente start. Maar zo schrijft het ANV er is nog meer potentie. Mooi toekomstbeeld. Het rapport schrijft ook over een ontwikkeling van de sector, de inkomens die onder druk staan, de opties voor andere verdienmodellen. Het biedt ruimte, ideeën, kansen maar zegt nergens hoe het moet.

Het rapport werkt diverse scenario's uit waarbij er voor boeren perspectieven worden geschetst om met hun hulp en aanpassing van beheer negatieve ontwikkelingen ten aanzien van weidevogels om te buigen naar een positieve.

Figuur 8. Bron: Internet.

Dat dit moet passen in hun bedrijfsvoering voor houdbare en innovatieve landbouw is duidelijk. Je kunt de boeren evenmin als de weidevogels oppakken en elders neer zetten. Het inzetten van ander inkomensmodellen met weidevogels kan wel beter worden gestimuleerd. Agrarisch natuurbeheer levert een meer gezonde omgeving voor iedereen. Daarom is het goed als meer boeren meedoen in agrarisch natuurbeheer mits dit ook een gezonde bedrijfsvoering niet in de weg staat. Het rapport

kun je vinden op www.anvhetbinnenveld.nl/nieuws-anvhetbinnenveld.php#bericht196

Commentaar.

Het rapport van 42 pagina's dik, biedt een totaal en integraal beeld van de situatie qua weidevogels, agrarische sector, natuur en boerennatuur. Alles is in beeld. Men schroomt niet de dingen te benoemen, heldere analyse en synthese. Helder ook dat iedereen "aan de bak moet" om het voor iedereen compleet te maken en te houden"

BROOD- EN BANKETBAKKERIJ

HUIBERS

◆ AMBACHTELIJK ◆

06 393 77 023
0317 356 207

Cuneraweg 94
3911 RN Achterberg

bakkerijhuibers.nl
info@bakkerijhuibers.nl

5.3 Uitzoemen, observatie en creativiteit

Deze zomer was mevr. Carola Schouten aan het woord in het programma Zomergast van de VPRO. Sommige uitspraken van haar en de bovenstaande teksten dwarrelen nog door mijn hoofd. Ze sprak over de: “erfenis van het systeem uit de school van dr. Sicco Mansholt” en een nieuwe weg van meer circulaire landbouw. Ze citeerde een tekst uit Biggest Little Farm: “**Observatie** gevolgd door creativiteit wordt onze grootste bondgenoot”. En ik hoorde haar zeggen “... wij hebben ons landbouwsysteem in stukjes te veel opgeknipt”.

Figuur 9. Minister Schouten.

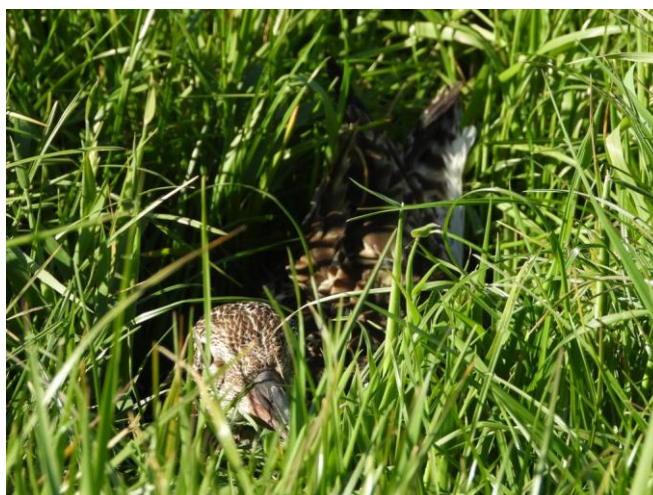
5.3.1 Observatie.

Op 2 maart 2020, in een artikel in Trouw hebben Ad Woudstra en ik een beeld van de ingreep in Gelderland geschetst. Dat die juist haaks wat staat op wat de maatschappij wil richting meer circulaire landbouw. Een voorbeeld van opknippen. Door de ingreep en het onttrekken van landbouwgrond met boerennatuur is er een harde grens ontstaan tussen natuur en landbouw iets dat we nou net niet willen. De afgegraven grond uit de Binnenveldse hooilanden is als ophooggrond bij boeren terecht gekomen en die zijn daarop intensiever gaan boeren in plaats van extensiever. SBB in Utrecht wil meer van datzelfde in Achterberg toepassen. Men wil op “een kleine postzegels aan grond” vijf verschillende natuurtypen ontwikkelen. Natuurtypen die van oudsher hier niet voorkomen want het was boerennatuur. Wat er nu ligt lijkt al het meeste op wat het was in de 70^e jaren alleen mag er nu niet meer worden geweid met vee. Ik denk dat deze ‘niet weiden’ maatregel biodiversiteit en weidevogels kost. Lichte beweiding met jongvee dat mest achterlaat is een bron voor insecten en alles daaromheen. De huidige plannen van SBB zijn meer van hetzelfde als wat in Gelderland is gebeurd en levert voor het Binnenveld dus niks extra. Het gaat echter wel veel kosten en ten koste van de bestaande weidevogel habitat. Ik herken deze plannen vooral als een inzoomen op details. Het zou niet misstaan als SBB meer zou gaan uitzoemen, de weidevogels daarbij in beeld krijgt en de boeren die meer stapjes willen zetten naar natuurinclusieve landbouw of circulaire landbouw.

Minister Carola Schouten stuurt aan op meer circulaire landbouw. Dat landbouw en natuur meer zouden moeten samenwerken, dat we, ik citeer haar: “meer processen die in de natuur aanwezig zijn hun gang zouden moeten laten gaan”. De huidige Achterbergse Hooilanden is één en al boerennatuur. Al jaren. Met een plus voor botanische doelen en een plus voor weidevogels (alleen al het weiden weer toestaan werk als een plus) en een plus richting boeren die willen extensiveren kan het hele gebied zich ontwikkelen tot een zeer soortenrijk gebied met een grote diversiteit. Naast het al in Gelderland ontwikkelde gebied voor botanische doelen wordt met een breed en integraal beleid in het Utrechtse, het Binnenveld één van de meest soortenrijke gebieden in Nederland. Behoud van de huidige soorten en met inzet van kleine ingrepen ruimte geven voor nieuwe soorten. Deze aanpak kan bijna kostenneutraal. Boeren voeren samen met de SBB het beheer uit en dat is een stuk goedkoper dan dat SBB dat zelf moet doen op de 5 stukjes.

5.3.2 Welke creativiteit naar aanleiding van observaties kan dan dienen als bondgenoot in het voeren proces in het Binnenveld?

Creatief is het pareltje in de Achterbergse hooilanden (met zijn gebreken) waar natuur en landbouw elkaar steeds vaker vinden. Dit stukje gebied is in 2019 met inzet van de werkgroep WBW geworden tot een stuk van 24 ha natuurinclusieve landbouw. Een voorbeeld van natuurinclusieve landbouw met voor alle partijen winst. Ook voor boeren door compensatie uit het ANLb systeem.

Een wulp op het nest op agrarische grond met een weidevogelpakket. Foto: Peter Pfeifer.

Creatief is kwelwater te benutten voor plas dras situatie t.b.v. grutto's en tureluurs waarbij er tegelijk een uitstekende voedingsbodem ontstaat voor botanische soorten. Na al, als je in

het voorjaar in de Achterbergse Hooilanden mag observeren en dat mogen wij met een onderzoek vergunning van SBB weet je niet wat je ziet. Juist rond de kwelplekken zitten de mooiste planten en broeden de grutto's. Natuurtypen die van nature dus elkaar insluiten en niet exclusief zijn, een stukje voor de Grutto's hier een stukje voor de orchideeën daar.

Kaartbeeld legfels weidevogels, Achterbergse Hooilanden-SBB en Maatsteeg midden – boerennatuurblok van 24 ha. Beeld 2020. Bron: LEU.

Creatief zijn boeren die naast hun strakke velden met Engels raai, die goed ontwaterd zijn en nauwelijks bloemen kennen her en der anders beginnen te werken. Naast de boeren van de 24 ha hierboven genoemde percelen zijn er die hun slootkanten met rust laten. Er zijn er die met stroken (randen van 3 of 6 meter) weidevogelland werken. Er zijn dus boeren die zo

meer doen met de ANLb pakketten en daarbij succesvol zijn. Mede door de droogte zijn er boeren die nadenken over de ontwatering en grondwaterstand. Was het niet een beetje te veel? Er zijn er bij die nadenken over ander afvoer van water, zo mogelijk met in het voorjaar een plasdras situatie voor weidevogels.

Sloot Achterbergse Hooilanden. Foto: Peter Pfeifer.

Tegelijk in een breder kader zijn er steeds meer boeren in het Binnenveld die streekproducten regionaal vermarkten en er zijn ook biologische boeren. Er is in het Binnenveld een eigen kaasmakerij waaraan 5 boeren uit de streek hun melk leveren en de producten regionaal verkopen. Zie <https://www.meester-affineurs.nl/>

Creatief is “open” kijken naar predatie. Bij predatie gaat het om het totaal aan habitat in hectares met de daarin voorkomende aantallen en soorten predatoren. Als de habitat wordt verkleind door menselijk ingrijpen (stedelijke ontwikkeling, infrastructuur, landbouw, eenzijdige natuur) en de predatoren nemen toe ook door menselijk handelen is nadenken over een evenwichtig predatiebeleid heel belangrijk. Rondom en in de Binnenveldse Hooilanden was dit jaar de predatie heel hoog in het gebied aan de Gelderse kant. Daar waar landbouw en weidevogel natuur zich “uit elkaar ontwikkelen” ontstaat een “tafeltje dekje” voor predatoren. We horen dit effect ook uit andere gebieden. Predatoren hoeven nog maar over een klein stukje te lopen en alle eitjes of pullen zijn een “spekkie voor het bekkie”. In het Utrechts deel waar de nesten meer verspreid voorkomen kwam dit jaar erg weinig nesten predatie voor. Het concentreren van weidevogels in kleine gebieden of reservaten zou nog wel eens “het paard achter de wagen spannen” kunnen zijn.

Creatief is het voorstel van de ANV voor het aanstellen van een integrale buitengebied coördinator voor het hele Binnenveld. Iemand aangesteld door beide provincies en alle 4 WERF gemeenten en hun beleid uitvoert. Een beleid waarin iedereen zich kan vinden met als titel bijvoorbeeld “Binnenveld in Balans”. Creatief is dat dat beleid een specifiek gebiedsgericht beleid is, dat wil zeggen specifiek voor het Binnenveld: maatwerk, zonder regels die elders gelden maar hier wellicht onbedoeld beperkingen opleggen, want dat wil niemand. De integrale buitengebied coördinator voor het hele Binnenveld is dus iemand die weigert om in te zoomen maar blijft uitzomen en daarbij de mensen meeneemt.

Creatief is een ‘volksraadpleging’ te houden onder de 250.000 duizend inwoners. Wat willen die eigenlijk? Aan welke beleving in het Binnenveld hechten die veel waarde?

Creatief is natuurgrond ter beschikking stellen onder voorwaarden aan agrariërs.

Creatief is kijken naar andere gebieden waarbij een zogenaamde ‘regiodeal’ voor Natuurinclusieve landbouw het vertrekpunt is voor integrale gebiedsontwikkeling. Wat kunnen we daarvan leren? Is dit voor ons mogelijk ook een handvat voor de regie in het Binnenveld.

Creatief is om in de plannen van SBB het type A02.01 Botanisch waardevol grasland op te nemen. Let op deze code begint met een A van Agrarische. Alle codes in de plannen van SBB beginnen met een N van natuur. De tweedeling ten top. Zoek de botanisch verschillen tussen A02.01 Botanisch waardevol grasland en N12.02 Kruiden – en faunarijk grasland. Die zijn er nauwelijks maar qua beheer en participatie van boeren zijn de verschillen groot. Typisch staaltje stukjes knipperij.

Creatief is een streekeigen zuivelproduct maken van melk van koeien die gevoerd worden met kruidenrijk gras uit de Achterbergse hooilanden, wat dan regionaal wordt verkocht.

Creatief is wat uitproberen, ruimte scheppen op grond met een N-code voor bijvoorbeeld een stukje beweiding met jongvee en ontdekken wat dat oplevert aan biodiversiteit.

Creatief is ook een door een boer zelfgemaakt dakje over een nest als bescherming bij het beregenen van de mais. Twee dagen later kwamen de eieren uit!

Creatief is nadenken over de soms levensgevaarlijke situaties op de kaarsrechte wegen in het binnenveld. Maak er een gebied van met voorrang voor inwoners en fietsers. Stel voor het (hele) Binnenveld een 60 km zone instellen. Dat vermindert de N-uitstoot en is veiliger voor heel veel mensen.

Het dakje biedt bescherming bij beregening.

Foto: Gerrit van de Scheur.

Creatief is met het waterschap Vallei en Veluwe opnieuw kijken naar het waterpeil in het agrarische deel van de Achterbergse Hooilanden. Het waterschap stelt 400.000 beschikbaar voor grondeigenaren om water vast te houden. Water wat dan ook goed is voor de weidevogels.

Creatief is nadenken over een coöperatie van boeren die meer willen doen met regionaal produceren en vermarkten. Hierbij zou de Food Valley organisatie een duidelijke rol kunnen spelen

Creatief is nadenken over dat z.g. Mansholt systeem. In hoeverre zit je daar zelf met kop en schouders aan vast? Vaak hoor ik zeggen dat het systeem uit de jaren 50 niet meer past en boeren een omslag zouden moeten maken. Alsof boeren daar alleen in zitten! Zijn wij niet zelf heel erg verwend met alle voedsel overal en altijd beschikbaar voor een minimale prijs? Hoe vast zit dat in onze “genen?” En wat betekent dat dan?

Als dit soort ‘creatieven’ onze bondgenoot worden in het Binnenveld op de weg naar meer samenhang tussen natuur en landbouw, de burger en de boer dan zie ik voor alle partijen een mooie toekomst. Een klein stukje van dat waar Carola Schouten en heel veel mensen in de maatschappij naar toe willen. Laat het Binnenveld maar een uitwerking zijn van haar gedachtengoed. De kaders zijn er al. Laten we creatief zijn en zorgen voor een compleet Binnenveld voor iedereen.

6. Het bestaande legselbeheer iets uitbreiden met meer mogelijkheden voor kuikenland

6.1 Legselbeheer

Legselbeheer is de vorm van weidevogelbescherming die we al jaren toepassen. Het is zeg maar de kern van ons werk samen met boeren. Wij zoeken de nesten en de boeren werken eromheen. Voor die inspanning krijgen boeren een vergoeding. Met dit werk van de vrijwilligers en boeren zorgen we er voor dat 70 – 75 % van de nesten uitkomt. Dat is een hoog cijfer waar we trots op zijn. Wat er dan daarna gebeurt is lastiger te traceren. We gaan het veld niet meer in want waar zou je moeten zijn? Soms hoor je alarmerende oudervogels dan weet je dat de pullen er nog zijn maar vaak, te vaak, blijft het stil. Uit onderzoek is bekend dat er veel verloren gaat. Er blijft gemiddeld maar 7 – 10 % leven terwijl er 25 % zou moeten blijven leven. Dit is dan ook de voornaamste oorzaak van de achteruitgang van de aantallen weidevogels. Met extra inzet voor kuikenland is dus nog veel te winnen.

De legselvergoeding is dit jaar verdubbeld. Voor een nest van de Kievit krijgt een boer € 30, = en voor de Grutto, Tureluur, Wulp, Leeuwerik en Scholekster € 80, = Dat is mooi, maar legselvergoeding zonder opvolging met het bieden van dekking is weinig efficiënt gebruik van de middelen. De huidige praktijk is dat er veel gras wordt gemaaid in mei. In één keer is dan bijna alles weg op wat slootranden na. We snappen wel dat dit nu zo gebeurt en daarom willen we ook extra inzetten op vergoedingen.

6.2 Kuikenland

Kuikenland is land met een open structuur. Er is verschil (door beweiding en meerdere soorten grassen) in gewashoogtes waardoor dekking tegen predatoren geboden kan worden. En er zijn kruiden waar insecten op leven, het voedsel voor kuikens. Kuikenland blijft ook een tijd ongemaaid, hierdoor blijft de dekking tegen rovers in stand. Het begrip kuikenland is een verzamelnaam. Boeren kunnen gebruik maken van diverse weidevogelpakketten die voor meer kuikenland zorgen. Daarvoor zijn we dit najaar in gesprek gegaan met boeren. Het mooie is dat er al een aantal boeren gebruik van maken. En dat kan nog meer worden. Een strook van 3 meter aan weerszijden van de slootkant met kruidenrijk grasland doet al heel veel, zeker als we dat op meer plekken zouden kunnen doen.

6.3 De pakketten voor grasland

Mooi is een strook van 3, 6 of 9 meter aan beide kanten van de slootkant. Er zijn meerdere opties om dit concreet in te vullen. Hieronder 4 vormen van pakketten voor weidevogelbeheer.

1. Kuikenvelden: uitstellen van maaien tot minimaal 1 juni. Afhankelijk van aantal weken uitstel vergoeding: van 304 euro/ha voor 2 weken en 609 euro/ha voor 4 weken uitstel. Op

percelen waar legfels beschermd worden. Dit kan op het hele perceel, maar ook in vorm van randen (minimaal 6m breed).

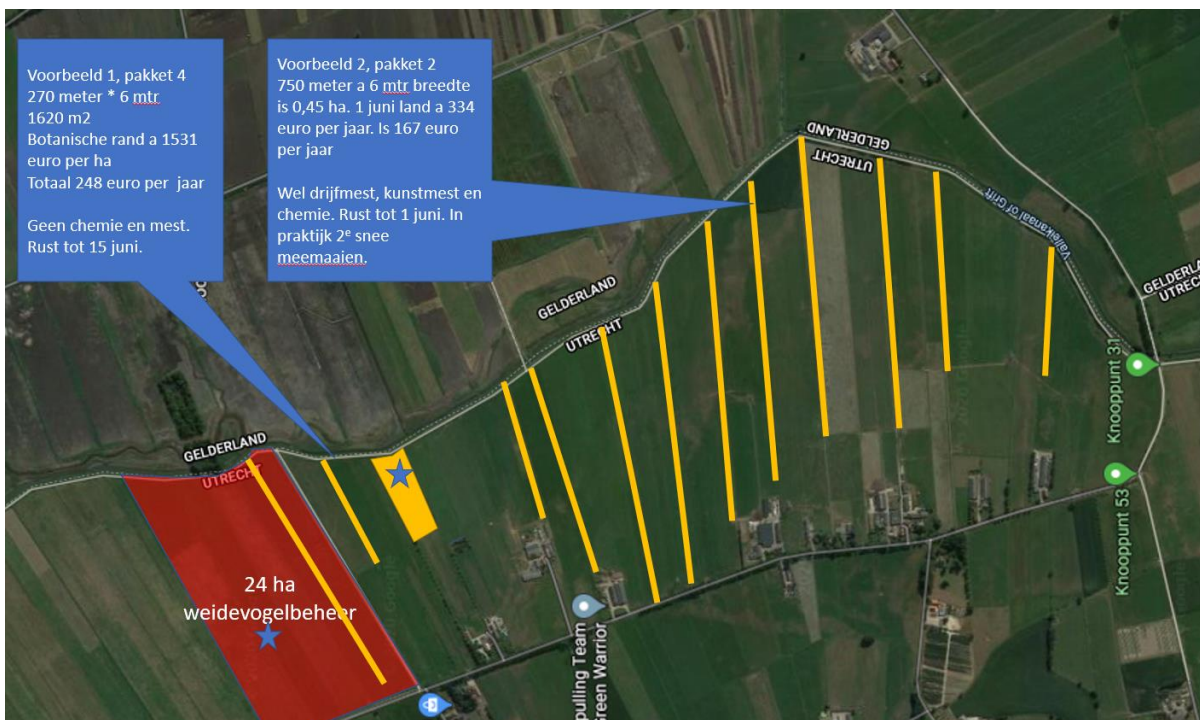
2. Uitgesteld maaien:– wel bemesten maar alleen uitgestelde maaidatum – bij 1 juni 334 euro per hectare, 8 juni 486 euro en 15 juni 650 euro; in praktijk 2e snee mee maaien. Bij voorkeur eerste snee niet bemesten want anders te zware snede.

3. 15 juni kruidenrijk grasland – geen chemie, geen kunstmest, geen drijfmest. Ruige mest of weidegang wel toegestaan – 1068 euro bij weidegang toegestaan en 1250 euro wanneer weidegang niet mag.

4. Botanisch randenbeheer – geen chemie, geen kunstmest, geen drijfmest, geen ruige mest – Gericht op verschraving – of vanuit waterdoelen: geen meststoffen in oppervlaktewater (dan dus alleen in combinatie met sloten). Minimale maat voor breedte rand 3m. Botanische weiderand (onbepert weiden en minimaal 1x per jaar maaien), 1205 euro/ha. Botanische hoorrand (maaieren na 15 juni) 1531 euro/ha. Mooi is een strook van 3 tot 6 meter aan beide kanten van de slootkant.

Bij alles geldt dat het gaat om het grootkrijgen van de kuikens. Dat is niet alleen een kwestie van een contract maar een kwestie van samen je best doen en optimaliseren. Zo is weidegang van eind april tot en met juni ook belangrijk. Vooral in combinatie met (kruidenrijke) stroken. Kuikens kunnen hier gemakkelijker hun dagelijks voedsel (ook grotere insecten) bij elkaar scharrelen. Vanuit de stroken kunnen ze het land op en bij gevaar weer snel de dekking in.

Voor een ideaalbeeld hebben we een schets gemaakt met 2 voorbeelden van een weidevogelpakket. Als we in 5 jaar tijd kunnen groeien naar overal een bepaald pakket dat past bij de boer zou heel mooi zijn. Wij doen ons best. In het rode deel, zie hoofdstuk 3.4 'het boeren natuurblok', liggen al stroken met pakket nr. 4.

6.4 Pakketten voor maisland

Het ontbreekt hier aan ruimte, maar voor maïsackers gelden weer andere pakketten. Daarvoor verwijzen we naar vorige jaarverslagen en dhr. Otto Vloedgraven. Hij weet welke mogelijkheden er zijn.

Meer informatie

Boeren die willen nadenken over de inzet van één of meer van bovenstaande pakketten kunnen in eerste instantie contact opnemen met Otto Vloedgraven, coördinator van de ANV het Binnenveld en ook veld coördinator voor het collectief Utrecht-Oost. Of neem contact op met de algemeen coördinator van het collectief Utrecht Oost Hans Veurink.

Hans Veurink
h.veurink@collectiefutrechttoost.nl
0653701000

Otto Vloedgraven
o.vloedgraven@upcmail.nl
0628870603

De kievit.

Foto Peter Pfeiffer

VAN   **oort** ELEKTRONIKA

Achterbergsestraatweg 25

3911 CR Rhenen

0317-615689

info@vanoortelektronika.nl

www.vanoortelektronika.nl

7. Financiën

Vergoedingen gespaarde nesten

Het is mooi hier te kunnen melden dat de gemeente Rhenen de legselvergoeding voor de boeren heeft verdubbeld van € 1500 naar € 3000. Dat is natuurlijk goed nieuw voor al die boeren die een tandje bijzetten. De uitbetaling aan de boeren wordt via de Agrarische Natuur Vereniging Het Binnenveld verzorgd. Onder de boeren met uitgekomen nesten (zie resultaten overzicht) wordt dit bedrag verdeeld. De bedragen per weidevogel zijn verschillend. De vergoedingen zijn dit jaar hoger dan vorig jaar omdat er meer geld is om uit te keren. Zeker voor de rode lijst soorten is dat heel mooi. Bescherming daarvan kan nu met € 80, = worden beloond.

Kievit	Uitgebroed € 30,--
Grutto	Uitgebroed € 80,--
Schouster	Uitgebroed € 80,--
Tureluur	Uitgebroed € 80,--
Wulp	Uitgebroed € 80

De uitbetaling loopt via de Agrarische natuurvereniging (ANV) Het Binnenveld.

De werkgroep WBW is de gemeente Rhenen zeer erkentelijk voor de huidige vergoedingen en de ANV voor de uitbetalingen.

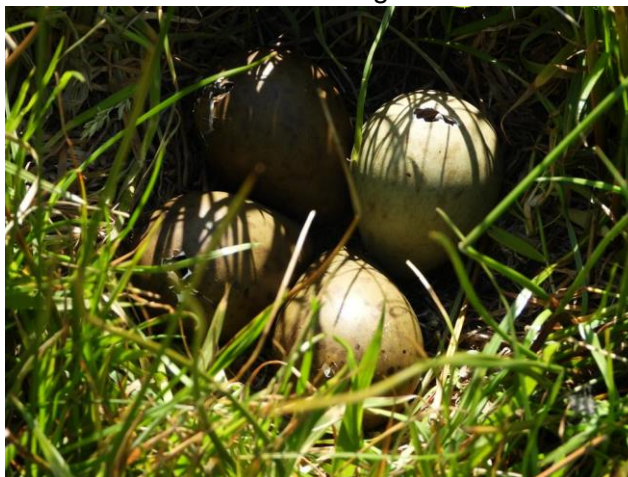

Foto: Peter Pfeifer. Grutto nest, de eieren zijn al aangepikt door de pullen.

Voor 2021 is door de gemeente Rhenen wederom de toezegging gedaan om de legselvergoedingen ter beschikking te stellen. Met dat geld kunnen we de boeren ook in 2021 weer een legselvergoeding bieden. Niet dat men het daarom doet maar het is wel een steuntje in de rug en geeft de waardering aan voor het meewerken aan de instandhouding van onze weidevogels in het Binnenveld.

Het IVN Veenendaal-Rhenen

Onze werkgroep is één van de werkgroepen van het IVN Veenendaal-Rhenen. We maken gebruik van de Groenhof en we kunnen voor onze activiteiten gebruik maken van een budget. Het budget van het IVN is bedoeld voor de vrijwilligers en voor activiteiten ten behoeve van dat vrijwilligerswerk. Denk daarbij aan PR werk, materiaal voor educatie, excursies, avonden van overleg, het jaarverslag etc.

Sponsors

Erg blij zijn we met onze sponsors uit Achterberg en Rhenen. Zij adverteren in dit jaarverslag. Elk jaar kunnen we rekenen op een bijdrage van zo'n 20-tal sponsors, veelal ondernemers uit het Binnenveld en Rhenen. Ontzettend fijn.

Ook sponsor worden als bedrijf of als particulier? Meld je dan aan bij ons.

Geld voor directe maatregelen in het veld.

WBW heeft ook een eigen rekeningnummer waar op het geld van de sponsors en de opbrengsten van de film staan. Dit beheert de werkgroep zelf. De middelen op deze rekening komen direct ten goede aan activiteiten in het veld zoals voor de inzet van een drone. Als boeren of burgers specifieke maatregelen willen treffen ten behoeve van de weidevogels zoals het aanleggen van plas-dras dan worden middelen gezocht bij het Collectief Utrecht Oost en anderen. Wij kunnen dan vanuit onze voorziening hieraan ook bijdragen.

De vrijwillige Weidevogelbeschermgroep Binnenveld West is onderstaande sponsors veel dank verschuldigd. Met jullie bijdragen zijn we in staat dit jaarverslag te maken en diverse andere PR activiteiten.

Sponsors Vrijwillige Weidevogelbescherming Binnenveld West met een advertentie in dit jaarverslag.

Fa G Gaasenbeek & zn	Mechanisatie en automobielbedrijf	Achterbergsestrw 205 Achterberg
van Lienden&Kooistra	Accountants, belastingen	Achterbergsestraat 179
Mol	Voegwerk en renovatie	Schoneveld 13 Achterberg
De Wildernis	Tuincentrum	Weteringsteeg 12 Achterberg
Coöp Duijzer Achterberg	Supermarkt	Schoneveld 35 Achterberg
Ter Maaten	Fullservice en elektrotechniek	Hogesteeg 15 Achterberg
R de Bruin	Tandarts	Nieuwe Veenendaalseweg 6 Rhenen
Snuffelcorner Rhenen	Tweedehand handelonderneming	Meerdere adressen Rhenen
Bullinga timmerwerken	Houthandel/tuinhuisjes	Grebbedijk 26 Wageningen
Vleesboerderij Het Binnenveld"	Vleesboerderij	Zuidelijke Meentsteeg 9 Rhenen
Greenvalley	Veevoederadditieven	Agrobusinesspark 32 Wageningen
Groen project	Hoveniersbedrijf	Boslandweg 32 Rhenen
Jan Rauw en zonen BV	Agrarisch loonbedrijf	Cuneraweg 129 Achterberg
Fa. Smits	Aannemersbedrijf	Cuneraweg 114 Achterberg
Korpershoek	Elektronica	Cuneraweg 173a Achterberg
Arjan Huibers	Brood- en banketbakkerij	Cuneraweg 94 Achterberg
Van Oort	Elektronika	Achterbergsestraatweg 25 Rhenen
Hendrik Meijer	Tweewielers Meijer	Cuneraweg 227 Achterberg

en diverse andere sponsors waaronder

Uniform, WUR Wageningen
Monsanto, Wageningen

Dit jaarverslag wordt bezorgd bij:

- alle boeren WBW
- alle vrijwilligers WBW
- een aantal adressen in het gebied
- alle sponsors van dit jaarverslag
- Gemeente Rhenen
- Staatsbosbeheer (SBB)
- Landschap Erfgoed Utrecht (LEU)
- ANV Het Binnenveld / WBO
- IVN Veenendaal-Rhenen
- en andere plaatsen

Het verslag is ook digitaal beschikbaar via www.ivn.nl/afdeling/veenendaal-rhenen of www.inhetbinnenveld.nl

Iedereen die graag een (extra) exemplaar van dit jaarverslag wil ontvangen kan dit aanvragen bij de coördinator van WBW. Roelof de Jong, telefoon 0613269280